

# ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1547

гр. София, 13.06.2022 г.

**АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ**, в закрито заседание на тринадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов  
Светлин Михайлов

като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно частно гражданско дело № 20221000501462 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.130 от ГПК.

Производството е образувано по повод постъпила частна жалба, подадена от „Сдружение за правна помощ на потребителите“, с която оспорва определение №261 164 от 18.02.2022 г., постановено по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав, с което съдът е прекратил производството по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав.

В жалбата се твърди, че атакуваното определение е неправилно. Твърди, че изводите на съда относно наличието на индивидуален интерес, а не твърдения колективен такъв е неправилен. В тази връзка твърди, че за да бъдат потребители лицата следва да отговарят на определението за потребител по §13 от ДР на ЗЗП. В тази връзка твърди, че защитава с исковата молба колективен интерес принадлежи на всички лица, които действат извън рамките на своята търговска или професионална дейност и са сключили договор за потребителски кредит с ответното дружество. Твърди, че съобразно практиката на ВКС кръгът от лицата не може да бъде точно определен, но е определяем. Оспорва изводите на съда, че липсва колективен интерес, тъй като всяко едно от лицата е претърпяло различни вреди и може да защити правата си по реда на индивидуалното производство. Развива доводи свързани със задължението на съда служебно да следи за неравноправни клаузи, както и твърди, че цитираното от първоинстанционния съд определение е неотнормено към настоящия спор. Моли съда да постанови определение, с което да отмени атакуваното и да върне делото за продължаване на съдопроизводствените действия.

Ответникът „Аксес файнанс“ ООД оспорва подадената частна жалба. Твърди, че съдът правилно е приел, че наличието на определяем колективен интерес, който е общ за цялата група лица, от чието име се предявява иска, е определящо за квалифициране на предявеният иск като такъв по чл.379 от ГПК. Този правен интерес следва да се преценява за групата като цяло, а не за отделни негови субекти. Твърди, че в конкретния случай такъв не е налице, тъй като заявеното увреждане се изразява в наличието на неравноправни клаузи в договорите за потребителски кредит засяга не колективен, а личен интерес, който би бил различен за всеки един от потребителите. Споделя изводите за наличието на правен интерес, като твърди, че в случай, че уважаването на исковете не може да доведе до настъпването на положителна промяна в правното положение на членовете на групата, то не е налице правен

интерес от предявяването на колективен иск. Премахването на клаузите от договорите по отношение на неустойката не би могло да постигне защита на лицата от групата, тъй като би имало действие занапред и би се отразило само в отношения по договори, които не са прекратени/приключили към датата на влизане на решението в сила. Твърди, че премахването на тези клаузи, само по себе си не би могло и няма да има за ефект възстановяване в правната сфера или защита от настъпване на увреждане на някой от членовете на групата, както е дефинирано от ищеца. Твърди, че с оглед на изложеното, предявените от ищеца претенции явно не могат да постигнат защита на предявеният колективен интерес, поради което и липсва интерес от предявяването на този иск. По изложените съображения моли съда да постанови определение, с което да потвърди атакуваното като правилно и законосъобразно.

Съдът след като се съобрази с доводите, изложени в частната жалба и като взе предвид, представените по делото писмени, съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

***От фактическа страна:***

Не се спори, а се установява и от атакуваното определение №261 164 от 18.02.2022 г., постановено по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав, с което съдът е прекратил производството по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че производството пред първоинстанционния съд е образувано въз основа на искова молба, в която се твърди наличие на нарушение на ЗЗП - неравноправни клаузи в сключвани от ответника договори за кредит, увреждащи колективни интереси, а кръгът на засегнатите лица е определен като физически лица, действащи извън рамките на своята търговска или професионална дейност, сключили договор за потребителски кредит с ответното дружество, тип „Бяла карта“, съдържащ оспорените клаузи в периода 2014 – 2017 г.

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с разпореждане от 06.01.2021 г., постановено по гр.д. № 14 334/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав съдът е указал на ищеца в едноседмичен срок от съобщението да представи доказателства за внесена по сметка на Софийски градски съд държавна такса в размер на 80 лв., както и да представи доказателства за възможностите сериозно и добросъвестно да защити увредения интерес, както и да понесе тежестите, свързани с воденето на делото, вкл. и разноските. В изпълнение на тези указания ищецът е представил извлечение от интернет банкиране от сметката на сдружението, в която е отразено, че към тази дата същото разполага със сума от 25 326.03 лв., както и към исковата молба е представен списък на квалифицираните организации в Р България, които имат правен интерес да предявяват искове за преустановяване или забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите, в които е видно, че ищецът е включен в този списък.

***От правна страна:***

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

**По допустимостта и основателността на подадената частна жалба:**

С атакуваното определение №261 164 от 18.02.2022 г., постановено по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав, с което

съдът е прекратил производството по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав.

Частната жалба е процесуално допустима, като подадена в установените от закона срокове и от оправомощено лице. Атакуваното определение е валидно и допустимо.

В частната жалба са инвокирани твърдения за неправилност на изводите на съда по отношение на допустимостта на предявения иск, както и относно наличието/липсата на предпоставките за предявяване на колективния иск. Така наведените доводи за незаконосъобразност на атакуваното определение, съдът в настоящия си състав намира за неоснователни, по следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл.130 от ГПК когато съдът при проверка на исковата молба констатира, че предявеният иск е недопустим, той връща исковата молба (прекръпява производството по предявен недопустим иск), т.е. изпълнявайки задълженията си съдът е длъжен да се произнесе по допустимостта на предявените искове. В конкретния случай, видно от обстоятелствената част и петитума на исковата молба, направените уточнения, както и от изложеното в частната жалба, по която е образувано настоящето производство, ищецът твърди, че е наличие на нарушение на ЗЗП - неравноправни клаузи в сключвани от ответника договори за кредит, увреждащи колективни интереси, а кръгът на засегнатите лица е определен като физически лица, действащи извън рамките на своята търговска или професионална дейност, сключили договор за потребителски кредит с ответното дружество, тип „Бяла карта“, съдържащ оспорените клаузи в периода 2014 – 2017 г.

Съгласно чл.379, ал.3 от ГПК, от името на всички увредени могат да се предявяват срещу нарушителя искове за преустановяване на нарушението, за поправяне на последиците от нарушението на увредения колективен интерес или за обезщетение за вредите, причинени на този интерес. Наред с общото изискване за посочване на обстоятелствата, на които се основа колективния иск, законът е предвидил допълнителни изисквания към ищеца – да посочи обстоятелствата, определящи кръга от лицата, съставляващ груповия процесуален субект, като липсата на тези допълнителни изисквания представлява нередовност на исковата молба. Ищец по колективния иск е класът (колективът), група лица, които не са индивидуално определени, но определяеми по определени обективни признаци, характеризиращи колектива (класа). Принадлежността към колектива се определя въз основа на обективни критерии, свързани с конкретните особености на нарушението, а лицата които предявяват иска са особен вид представители, които следва да извършат процесуалните действия, упражнявайки с предявяването на иска правото на защита на всички лица, включени в класа. С оглед на това ищецът следва да очертае критериите, по които обективно да се определи засегнатия колективен интерес, да се изведе процесуалната легитимация на засегнатите лица. В конкретния случай, видно от направените уточнения, ищецът посочил като критерии за определянето на този кръг физически лица, които действайки извън рамките на своята търговска или професионална дейност, са сключили договор за потребителски кредит с ответното дружество, тип „Бяла карта“, съдържащ клаузи посочени в исковата молба и оспорени в периода 2014-2017 г. При така посоченият и очертан от ищеца кръг на увредените лица (всички потребители на финансови услуги) не би могло обективно да се прецени дали във всеки един от договорите

съществуват оспорените клаузи, поради което следва да се посочи и друг квалифициращ критерии освен посочения, определящ качеството на потребител, съобразно правилата на т.1 от §143 от ДР на ЗЗП. За оспорените разпоредби, като противоречащи на повелителните норми на ЗЗП не се твърди, че съществуват в общи условия, даващи основание да се приеме, че са приложими към всички договори за кредит, сключвани с ответника. В останалата част по отношение на липсата на защитим колективен интерес, следва да се споделят доводите, изложени от първоинстанционния съд на основание чл.278, ал.4, вр. чл.272 от ГПК.

От друга страна съдът е длъжен да извърши проверка на възможностите на ищеца сериозно и добросъвестно да защити увредения интерес, както и да понесе тежестите, свързани с воденето на делото, вкл. и разноските. В тази връзка на ищеца са дадени указания да ангажира доказателства в тази насока. В изпълнение на тези указания същият е представил само извлечение от банковата сметка, от която е видно, че към определен момент по сметката е имало разполагаема наличност. В тази връзка представеното доказателство не представлява годно такова, удостоверяващо възможността на ищеца да защитава колективния интерес, тъй като същото отразява само наличността по една сметка към конкретен ден, а не дава представа за цялостното финансово състояние на същият, позволяващо поемането на защитата и разноските в производството. Не на последно място не са ангажирани доказателства, че ищецът отговаря на условията в процесуалния закон – да притежава специфична компетентност и лица, притежаващи необходимите знания и квалификация в областта на защитата на правата на потребителите на финансови услуги. Представената заповед, в която е посочен като субект имащ правен интерес да предявява искове за преустановяване или забрана на действия или търговски практики, които са в нарушение на колективните интереси на потребителите не може да се разглежда като годно доказателство, относно изпълнение на особенните правила, поставени от процесуалния закон към него. Правния интерес не е знак за еквивалент на притежавани знания и квалификация в областта на защитата на потребителите на финансови услуги.

По изложените съображения, настоящият състав намира, че атакуваното определение е правилно и законосъобразно и като такова следва да се потвърди.

Видим от гореизложеното Софийски апелативен съд

## **ОПРЕДЕЛИ:**

**ПОТВЪРЖДАВА** определение №261 164 от 18.02.2022 г., постановено по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав, с което съдът е прекратил производството по гр.д. № 14 344/20 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, 18 състав, като **правилно и законосъобразно**.

**Определението** подлежи на касационно обжалване в едноседмичен срок от съобщението за изготвянето пред Върховен касационен съд, при условията на чл.280 от ГПК.

**Председател:** \_\_\_\_\_

**Членове:**

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_